

TISZAALPÁRI JELENTÉS A VÍZRŐL

Pontos, éber védelmi munka a gátakon

A tiszai árnyalám közeledésének időszakában röviden írtunk már arról, hogyan készült fel, illetve miként végzi az alpári Tisza-Kunsági Vizgazdálkodási Társulat annak a 13 500 méter hosszú nyárigátnak a védelmét, amelynek őrzése, karbantartása a feladata. Ennek a védgátnak mintegy 1600 méteres szakasza — déli irányban haladva — egybeesik a Tisza III. vízlepcső munkaterületével, így annak körülgátját is védi. Ezért kapcsolódott be a készítésbe és a védelmi munkálatokba egyaránt az Alsó-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság is. A nyárigát védképessége 700 centiméteres vízmagasságra méretezett. Minthogy az előrejelzés szerint a várható vízszintmagasság 700 centiméter körüli lesz tetőzskor, ezen a területen — plusz-mínusz 20 centi eltéréssel — ennek megfelelően napra-precízen, száraz és esős időt figyelembe véve készítették el a védelmi tervet.

A társulat és az igazgatóság együttesen készült fel emberekkel, anyaggal, gépekkel, eszközökkel. A társulat 30 emberrel kezdte a munkát. Ehhez az érintett mezőgazdasági szervezetek — a bokrasi Kossuth Tsz., a tiszai Búzakalász, Tiszafő Tsz. és Halászi Szövetkezet, a lakiteleki Szikra, s a csépai Tiszamenti Egyesült Szövetkezet — nyomban 50, az igazgatóság pedig 20 dolgo-

zóját adta. A tsz-ek 9 vontatót, 3 rakodógépet és szállító gépkocsikat küldtek a gátra. A vízmagasság növekedésével 60 emberrel siettek segítségre a szentesi, csongrádi, kiskunmajsai vizgazdálkodási társulatok is.

Erőteljesen növelte a védelmi erőt az Alsó-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság 4 műszaki irányító szakember, 4 csatornaőr és 2 tanácsadó ideirányításával. Dereglye, 2 rocsó, nagyerejű világító eszközök, továbbá 4 ZIL-típusú billenőkocsi és egy lánctalpas csatlakozott a technikai készlethez. Ahol erre szükség volt — úgy 1600 méter kivevő hosszúságban — azonnal gátmagasítás-hoz láttak. Két és félezer köbméter földet hordtak oda és „termeltek be” a gát 35–40 centiméteres magasztásához. A szegedi Volán 4 db ZIL teherautóval és egy rakodógéppel erősített.

A gyengébb helyekre eleve elkészített 32 500 homokzsák két-harmad részét a helyszínen megtöltötték, s részben már „be is vették”. A dereglyék a vizen 250 homokzsákkal megrakva, a vontatók 150-nel feltöltve állnak készen, hogy ha a helyzet úgy kívánja, oda hajtsanak, ahol és amikor gyorsan segíteni kell.

Az eddigi gátvédelem néhány további fontos mozzanata: 9-én buzgárra bukkantak — 11-én megfogták. Ahol a töltésmagasság

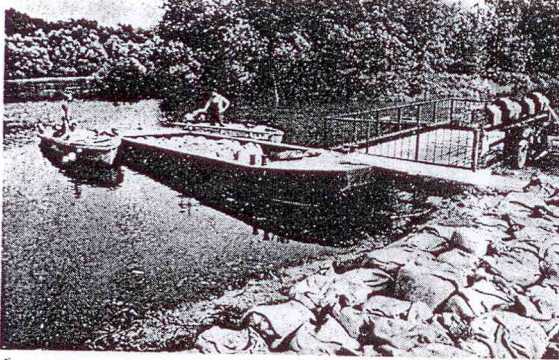

● Az átázott és tellazult töltésszakaszon, a mentett oldalon bordás homokzsák terheléssel szorítják ki a gátból a vizet.

kevesnek bizonyult nyúlgátakat is építettek. Az átázott és fellazult töltésszakaszokon, a mentett oldalon ún. bordás homokzsák-terheléssel szorítják ki a vizet — fél kilométernyi hosszban. A töltésbe beépített műtárgyak — zsilipek — 650 cm-es vízállásra vannak „biztosítva”, ezért a részbeni tehermentesítésükre, a mentett oldalon áttöltéssel ellennyomó medencét alakítottak ki.

A nyárigát szakaszon mostanra számítottak tetőzésre az előrejelzés alapján. Itt van hát a munka neheze, miért is a szakasz biztonsága érdekében az Alsó-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság Gyűlési átvézenyelte a védelmi osztágot, amely ott már 3 hetet töltött derekas helytállással. A „vízre telepített” száz ember minden eszközzel rendelkezik, amivel, emberi számítás szerint, a Tisza kiáradása, a gátak megerősítésével feltartóztatható. A szádlemezek-verők tudnak dolgozni vízről is, ha úgy hozná a sor, 2 dereglye parkol a vizen, s 300 homokzsákkal rakva bármikor indulhat, úgyszintén 4 rocsó, további 2 dereglye — 320 darab, 4 méteres acél-szádlemezzel, amelyből 80 méteres gátszakasz védelmét képesek összefüggően biztosítani.

A szakaszon 32 ór figyel éberen, 12 óránkénti váltásokkal, éj-

● Dereglye és rocsó „ugráásra készen”.

● Magas víz, és alig magasabb gát. (Tóth Sándor felvétele)

● Jölesik az ebéd.

szaka erős fényű reflektorokkal. — A szóban forgó helyeken mintegy 170 ember dolgozik, közülük 45 állandó készenlétben a védelmi szállásokon.

Ahogy Vánkay László, az Alsó-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság műszaki tanácsadója és Retkes Mihály, az alpári társulat főmérnöke informált bennünket, most már a víz tartása a legnehezebb feladat, mivel tartós árnyalám esetén számolni kell a töltések átázásával. Mindenesetre a védekezésben eddig is példásan közreműködők valamennyien arra törekednek, hogy augusztus 20-ig — úgymond — túlegyünk a nehezen. Tudják, hogy 4000 hektárnál nagyobb területet védenek, amelyen még 40–50 millió forint értékű termény van; s ugyancsak igen komoly érték a csongrádi vízlepcső eddig megépített körtöltése.